

Силабус навчальної дисципліни «Екологічний менеджмент»

Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 14 год.
	Практичні – 16 год.
	Самостійна робота – 60 год.
	Індивідуальна робота – 0 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра прикладної екології та природокористування, аудиторія № 109-П https://nupp.edu.ua/page/kafedra-prikladnoi-yekologii-ta-prirodokoristuvannya.html
Викладач	Ілляш Оксана Едуардівна, к.т.н., доцент
Контактна інформація викладача	iloks2504@nupp.edu.ua
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	Відповідно до графіку (аудиторія 109 П)
Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів навичок щодо розробки складових частин систем екологічного менеджменту, правових вимог щодо розробки та функціонування систем екологічного менеджменту згідно положень ДСТУ ISO 14001, принципів планування, контролю та удосконалення систем екологічного менеджменту.	
Результати вивчення навчальної дисципліни є формування наступних програмних результатів: ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. ПРН 14. Вміти обґрунтовувати, впроваджувати та реалізовувати інноваційні ідеї для розвитку організації, у тому числі у невизначених умовах.	
Передумови для навчання Дисципліна «Екологічний менеджмент» ґрунтується на тісному взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами, зокрема з такою як «Методологія наукових досліджень».	
Зміст навчальної дисципліни Тема 1. Теоретичні основи екологічного менеджменту. Тема 2. Система екологічного менеджменту. Тема 3. Стандарти ДСТУ ISO 14000. Тема 4. Теоретичні та законодавчо-правові засади екологічного аудиту Тема 5. Методологічні основи проведення екологічного аудиту.	
Сторінка курсу на платформі Moodle	https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5442

Рекомендована література

Базова

1. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент: підручник Суми: Університетська книга, 2023. 586 с.
2. Галушкіна Т.П., Грановська Л.М., Кисельова Р.А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 455 с.
3. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П.Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с.
4. Ілляш О.Е., Чухліб Ю.О. Екологічний менеджмент і аудит: навчально-методичний посібник. Полтава: ПП «Астрая», 2015. 144 с.
5. Лук'янова О.М. Екологічний менеджмент: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 66 с.
6. Сасенко Т.В. Екологічний аудит та екологічний контроль: курс лекцій. К.: НАУ, 2023. 78 с.
7. Управління екологічними проєктами: навч. посіб. Для здобувачів за освітніми програмами спеціальностей 101 «Екологія», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 073 «Менеджмент» / В.О. Хрутьба, В.І. Зюзюн, Ю.С. Хрутьба, І.І. Галак, Р.С. Лисак; Національний транспортний університет. К. : НТУ, 2022. 186 с.
8. Ansari N. Y., Muhammad F. A. Raza. Green human resource management and employees pro-environmental behaviours: Examining the underlying mechanism. Corporate Social Responsibility and Environmental Management. 2021. № 28.1. P. 229-238.
9. Bennett, Nathan J., et al. Environmental stewardship: a conceptual review and analytical framework. Environmental management. 2018. № 61. P. 597-614.
10. Salim H. K., et al. Global trends in environmental management system and ISO14001 research. Journal of cleaner production. 2018. № 170. P. 645-653.

Допоміжна

1. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
2. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.
3. ДСТУ ISO 9001-2015. Системи управління якістю. Вимоги. Офіційне видання. К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 30 с.
4. ДСТУ ISO 14001:2015. Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 14001:2015, IDT). К.: ДП НІП «Система», 2016. 23 с.
5. ДСТУ ISO 14004:2016 Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо запровадження (ISO 14004:2016, IDT). К.: Технічний комітет стандартизації «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів» (ТК 93), 2016. 45 с.
6. ДСТУ ISO 19011:2019 Настанови щодо здійснення аудитів систем управління. Офіційне видання. К.: Мінекономрозвитку України, 2018. 39 с.
7. ДСТУ ISO 14040:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура (ISO 14040:2006, IDT). К.: Технічний комітет стандартизації «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів» (ТК 93), 2014. 12 с.

Інформаційні ресурси

1. Азбука сталого розвитку (El ABC de la sostenibilidad). Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/learn/abc-sostenibilidad>
2. Глобальний екологічний менеджмент. Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/learn/global-environmental-management>
3. Екологічний менеджмент та етика. Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/learn/environmental-management-ethics>
4. Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна. Онлайн-курс. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/eu-green-deal-ukraine/>
5. Національна екологічна політика. URL: <https://mepr.gov.ua/timeline/Nacionalna-ekologichna-politika.html>
6. Національний екологічний центр України. URL: <https://necu.org.ua/pro-nas/>
7. Професійна Асоціація Екологів України (ПАЕУ). URL: <https://paeu.com.ua/>
8. Система екологічного менеджменту - повний посібник. URL: <https://www.dqsglobal.com/uk->

ua/navchajtesya/blog/sistema-ekologichnogo-menedzhmentu-povnij-posibnik

9. Сталі міста та громади. Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/specializations/sustainable-cities>

10. Український екологічний портал. <http://www.ecoport.org.ua>

11. Environmental Project Management: Stakeholder Outreach. Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/learn/environmental-project-management-stakeholder-outreach>

12. Lean Management Fundamentals. Онлайн-курс. URL: <https://www.coursera.org/learn/lean-management-fundamental>

Система оцінювання результатів навчання

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 50 балів, за результатами підсумкового контролю 50 балів. Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів поточної успішності), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій програмі навчальної дисципліни.

Накопичування балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість балів
Виконання завдань на практичному занятті	50
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкалі оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	
1 - 34	F	незадовільно

Політики навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни потребує роботи з інформаційними джерелами, підготовки до лекцій і практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення лекційного матеріалу. Рішення практичних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних і лекційних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5442>